

# SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 27 päivänä helmikuuta 2024

95/2024

## Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuettavaa rakentamista koskevista lihakarjarakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 12 §:n 4 momentin sekä maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 13 §:n 5 momentin, sellaisena kuin se on laissa 1328/2022, nojalla:

### 1 §

#### *Soveltamisala*

Sen lisäksi, mitä rakennusten suunnittelusta, rakentamisesta ja paloturvallisuudesta sekä eläinsuojelusta on muutoin säädetty tai määrätty, tätä asetusta sovelletaan maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) mukaisessa lihakarjarakennusten uudisrakennushankkeessa, uudisrakentamiseen verrattavassa laajentamisessa ja laajassa peruskorjaushankkeessa.

### 2 §

#### *Määritelmät*

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *vasikalla* enintään kuuden kuukauden ikäistä nautaa sukupuolesta riippumatta;
- 2) *hiehollla* vähintään kahdeksan kuukauden ikäistä poikimatonta naaraspuolista nautaa;
- 3) *nuorkarjalla* 6–22 kuukauden ikäisiä nautoja;
- 4) *emolehmällä* poikinutta naaraspuolista nautaa, joka hoitaa ja imettää vasikkaa;
- 5) *lihakarjalla* kohtien 1–4 mukaisia naudanlihatuotantoa varten kasvatettavia nautaeläimiä;
- 6) *lihakarjarakennuksella* rakennustilaa, jossa pidetään nautaeläimiä lihatuotantoa varten;
- 7) *eläintilalla* lihakarjarakennuksessa olevaa huonetilaa, joka muodostuu nautaeläinten parsista sekä karsinoista, ruokinta- ja lantakäytävät mukaan lukien;
- 8) *rakolattialla ja ritilälattialla* rei'itettyä lattiaa, joka läpäisee virtsaa ja lantaa;
- 9) *kiinteäpohjaisella lattialla* joko rei'ittämätöntä tasapintaista lattiaa tai harvaan rei'itettyä lattiaa, jossa on keskimäärin 15 prosentin viemäröintireikäosuus;
- 10) *lantakäytävällä* pihaton makuuparsien ja ruokintapöydän yhdistävää eläinten kulkuväylää, josta lanta poistuu valumalla tai se poistetaan lantalaan koneellisesti;
- 11) *vasikkapiilolla* vasikan suojapaikkaa, johon vain vasikka pääsee.

## 3 §

*Yleisiä vaatimuksia*

Lihakarjarakennusten paloturvallisuuteen sovelletaan tuettavaa rakentamista koskevista paloteknisistä vaatimuksista annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (265/2019). Tuotanto ja eläinten hyvinvointi on voitava järjestää sähkökatkoksen sattuessa varavojärjestelmän avulla ja turvaamalla vedensaanti. Jos eläintilassa on sähköriippuvainen ilmanvaihto, on käytössä oltava hälytyslaitteisto, joka varoittaa eläinten hoitajaa sähkökatkosta.

Eläinten parsi- ja karsinajako sekä ryhmäkarsinoissa pidettävien eläinten määrä ja ikäluokka on merkittävä karsinakohtaisesti pohjapiirrokseen. Emolehmäkasvattamon yhteydessä on oltava poikima- ja sairastilat, jotka on merkittävä pohjapiirrokseen mitoitettuina. Myös muissa lihakarjan eläintiloissa on oltava erilliset sairastilat, jotka on merkittävä pohjapiirrokseen. Emolehmäpihato, jossa ei ole makuuparsia, on suunniteltava siten, että emolehmillä on järjestetty kuivikepohjainen makuualue ja erillinen ruokinta- ja lannanke-räysalue. Emolehmäpihatoissa oleville vasikoille on järjestettävä asianmukainen suojapaikka tai vasikkapiilo.

Rakennussuunnitelmassa on esitettävä eläinten kytkentämahdollisuus hoito- tai muita toimenpiteitä varten.

Peruskorjauksessa ja sellaisessa laajennuksessa, joissa eläintilan laajennus on alle 50 prosenttia olemassa olevan eläintilan pinta-alasta ja enintään 500 neliömetriä, voidaan käyttää olemassa olevia käytäviävevyyksiä, ellei eläinsuojelu-, työsuojelu- tai muista sää-döksistä muuta johdu.

Karsinoiden, makuuparsien, lantakäytävien ja eläinten muiden kulkuväylien sekä ruokinta-pöytätilan mitoitusvaatimukset ovat liitteen taulukoissa 1–4.

## 4 §

*Lihakarjarakennuksen sijoitus ja kuljetusreitit*

Rakennuspaikka on valittava siten, että emolehmäkarjan laiduntaminen tai jaloittelutarhaus voidaan järjestää. Lannan kuljetusreitit tulee suunnitella niin, että ne eivät risteä muiden kulkureittien kanssa. Maatilan sisäinen sekä maatilalle tuleva ja sieltä lähtävä liikenne on esitettävä asemapiirroksessa.

Lihakarjarakennuksen yhteydessä on oltava eläintiloista erotettu eläinten nouto- ja lastauspaikka. Suunnitelmissa on esitettävä lastauksessa tarvittavat portit ja aidat.

Rakennettavat tuotantopiha-alueet, alueiden pinta-ala, rakennekerrokset ja pintavesien johtamissuunnat on esitettävä piirustuksissa.

## 5 §

*Ikkunat ja muut valoaukot*

Luonnonvalon saamiseksi eläintilassa on oltava ikkunoita tai muita niitä vastaavia valoaukkoja vähintään viisi prosenttia eläintilan lattiapinta-alasta.

## 6 §

*Eläintilan lattia*

Eläinten liikkuma- ja makuutilan lattiarakenne on oltava niin tiivis, että lietettä ei pääse ympäristöön.

Alle kahden kuukauden ikäisten nautaeläinten makuualueen lattian on oltava kiinteäpohjainen.

95/2024

Eläimen koon ja iän mukaiset rakolattian palkki- ja rakoleveyden mitoitusvaatimukset ovat liitteen taulukossa 6.

7 §

*Sairas-, hoito- ja poikimakarsinat*

Jokaista alkavaa 50 naudan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi karsinatila sairas-tunutta, hoidettavaa tai poikivaa nautaa varten. Karsinatila on sijaittava vedottomassa paikassa, tilasta on oltava esteetön kulkuväylä ulko-ovelle.

Karsinatila voi olla yksittäiskarsina, tai ryhmäkarsina. Emolehmäpihaton suunnitelmassa on esitettävä, mikäli käytössä vain yksi karsina, mahdollisuus jakaa ryhmäkarsina erilliseksi sairas- ja poikimatilaksi, ellei poikimatile ole erillisessä karsinassa. Karsinan jakaminen ei saa estää eläimen ruokintaa ja juottoa. Ruokinta- ja juomapaikat sekä eläinten kytkentämahdollisuus hoitotoimenpiteiden ajaksi on esitettävä pohjapiirustuksessa.

Karsinan makuualueella on oltava kiinteäpohjainen lattia. Rakolattiakarsinassa rakolattia on pehmustettava tarkoitukseen sopivalla tavalla.

Karsinan mitoitusvaatimukset ovat liitteen taulukossa 2.

8 §

*Juomapaikat*

Kaikkien eläinten saatavilla on aina oltava puhdasta ja sulaa juomavettä. Juomapaikka voi olla juomakuppi tai -allas, 50 millimetriä altaan pituutta vastaa yhden eläimen juomapaikkaa.

Juomapaikkojen vähimmäiskappalemäärät ovat liitteen taulukossa 5.

9 §

*Voimaantulo*

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2024.

Tällä asetuksella kumotaan tuettavaa rakentamista koskevista lihakarjarakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (406/2017).

Tätä asetusta sovelletaan investointituen myöntämistä koskevaan hakemukseen, joka on tullut vireille 16 päivänä maaliskuuta 2024 tai sen jälkeen. Tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan tukiin, jotka on myönnetty ennen tämän asetuksen voimaantuloa.

Helsingissä 22.2.2024

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

Projektipäällikkö Maarit Hellstedt

**Taulukko 1.** Emolehmäpihaston makuuparsimitoitus, parren kallistus lantakäytävälle 2—5 %

| Eläinten ikä, kk | Makuuparren vähimmäisleveys <sup>1)</sup> , mm | Makuuparren vähimmäispituus <sup>2)</sup> , yksi parsirivi, mm | Makuuparret päät vastakkain <sup>3)</sup> , mm |
|------------------|------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| > 22             | 1 200                                          | 2 600                                                          | 2 450                                          |
| 18—22            | 1 100                                          | 2 400                                                          | 2 000                                          |
| 12—18            | 1 000                                          | 2 000                                                          | 1 600                                          |
| 6—12             | 900                                            | 1 800                                                          | 1 400                                          |
| 2—6              | 800                                            | 1 600                                                          | 1 250                                          |

<sup>1)</sup> parsileveys tarkoittaa parrenerottajien vaakasuoraa mittaa keskeltä keskelle mitattuna. Parrenerottajan paksuus voi kaventaa parsileveyttä enintään 65 mm.

<sup>2)</sup> makuuparren pituus tarkoittaa parren etuosan tai seinämän sisäpinnan ja parren ja lantakäytävän välisen rajaviivan etäisyyttä toisistaan;

<sup>3)</sup> makuuparsi on avoin pääpuolella siten, että lehmän pää voi ulottua vastakkaiseen parteen tai ruokintapöytään.

**Taulukko 2.** Lihakarjan ryhmäkarsina, vähimmäispinta-ala, karsinan sisämitoilla laskettuna, m<sup>2</sup>.

|                                                         | Rakolattia, m <sup>2</sup> /eläin | Kuivikepohja, m <sup>2</sup> /eläin |                                                    |
|---------------------------------------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------------------|
|                                                         |                                   | Makuualue                           | Kokonaispinta-ala, sis. lantakäytävä <sup>3)</sup> |
| Emolehmä +vasikka                                       |                                   | 3,5                                 | 7,0                                                |
| Emolehmä ilman vasikkaa                                 |                                   | 3,0                                 | 6,0                                                |
| Sonni tai hieho > 22 kk                                 | 3,0                               | 2,6                                 | 5,5                                                |
| Nuorkarja, 18—22 kk                                     | 2,5                               | 2,2                                 | 4,4                                                |
| Nuorkarja, 12—18 kk                                     | 2,3                               | 1,8                                 | 3,7                                                |
| Nuorkarja, 6—12 kk                                      | 2,0                               | 1,4                                 | 3,2                                                |
| Vasikka, 4—6 kk                                         | 1,8                               | 1,0                                 | 2,2                                                |
| Vasikka, 2 - 4 kk                                       | 1,8                               | 0,9                                 | 2,0                                                |
| Vasikka, 0—2 kk                                         | -                                 | 0,8                                 | 1,5                                                |
| Vasikkapiilo                                            | -                                 | 0,5                                 | 0,5                                                |
| Sairas-, hoito ja poikimakarsina, > 12 kk <sup>1)</sup> | 10,0                              | 6,0                                 | 10,0                                               |
| Sairaskarsina, nuorkarja 6—12 kk <sup>2)</sup>          | 6,0                               | 3,4                                 | 6,0                                                |
| Sairaskarsina, nuorkarja < 6 kk                         | 4,0                               | 2,5                                 | 4,0                                                |

<sup>1)</sup> lyhimmän sivun pituuden on oltava vähintään 3,0 metriä

<sup>2)</sup> lyhimmän sivun pituuden on oltava vähintään 2,2 metriä

<sup>3)</sup> Lantakäytävä voi olla kattamaton.

**Taulukko 3.** Emolehmäpihaton vähimmäiskäytävämitoitus, ahtauttava kaluste esim. vesiallas tai karja-harja lisää poikittaisen käytävän leveysvaatimusta 1 200 mm ja pitkittäisen käytävän leveysvaatimusta 600 mm.

| Eläinten ikä, kk                                                                                 | > 22 kk | 18—22 kk | 12—18 kk | 6—12 kk | 2—6 kk |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------|----------|---------|--------|
| lantakäytävä, yhden tai kahden parsirivin välillä, mm                                            | 2 600   | 2 100    | 1 800    | 1 500   | 1 200  |
| ruokintapöydän lantakäytävä, 1-2 makuuparsiriviä, mm                                             | 3 600   | 3 100    | 2 800    | 2 400   | 2 100  |
| ruokintapöydän lantakäytävä, 3 makuuparsiriviä, +2 rivinen jos parsi avautuu ruokintapöytään, mm | 3 800   | 3 200    | 3 000    | 2 600   | 2 300  |
| poikittainen käytävä eläinosaston päädyssä tai päätyseinän vieressä, vähintään, mm <sup>1)</sup> | 1 800   | 1 500    | 1 200    | 1 200   | 1 200  |
| poikittainen käytävä, mm <sup>1)</sup>                                                           | 2 400   | 2 100    | 1 800    | 1 800   | 1 200  |

<sup>1)</sup> enintään 25 vierekkäistä makuupartta/ poikittainen käytävä

**Taulukko 4.** Lihakarjarakennusten ruokintapaikkojen eläinkohtaisen vähimmäisleveysvaatimukset, mm

|                          | Ruokintapaikan leveys, mm/eläin |                                              | Ruokinta-aidan aukon vähimmäisleveys, mm |
|--------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------|------------------------------------------|
|                          | Rehun saanti aikavälinen, mm    | Rehun saanti jatkuva, mm ( $\geq 20$ h/ vrk) |                                          |
| Emolehmä, sonni > 600 kg | 750                             | 400                                          | 220                                      |
| Muu lihakarja, > 2 kk    | 500                             | 300                                          | 170                                      |

**Taulukko 5.** Juomapaikkojen vähimmäismäärät, 50 mm altaan pituutta vastaa yhden eläimen juomapaikkaa

| Nautaeläinten määrä, kpl | Juomapaikkoja vähintään, juomakuppi tai vastaava, kpl | Juoma-altaan reunapituus vähintään 50 mm per eläin, mm |
|--------------------------|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| 1—10                     | 1                                                     | 500                                                    |
| 11—20                    | 2                                                     | 550—1 000                                              |
| 21—40                    | 2                                                     | 1 050—2 000                                            |
| 41—60                    | 3                                                     | 2 050—3 000                                            |
| 61—80                    | 4                                                     | 3 050—4 000                                            |
| jne.                     |                                                       |                                                        |

**Taulukko 6.** Rakolattian mitoitus, mm

| Eläinten ikä, kk     | Palkin leveys | Raon leveys |
|----------------------|---------------|-------------|
| Täysikasvuiset >22kk | 120           | 35—40       |
| 18—22 kk             | 110           | 35—40       |
| 12—18 kk             | 100           | 35—40       |
| 3—12 kk              | 90            | 30—35       |
| < 3 kk               | 70            | 25—30       |

Palkki- ja rakoleveyden poikkeama saa olla enintään 5 millimetriä. Vierekkäisten rakolattiapalkkien yläpintakorkeudet saavat poiketa toisistaan enintään 5 millimetriä.